

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4629-

19. desember 2022

Representantforslag 43 S (2022–2023) fra repr. M. Kristjánsson, S. Aydar og T. D. Lund om at NAV ved behandling av søknader om sosialhjelp ikke stiller vilkår om salg av nødvendige eiendeler som bolig og bil eller krav om å bruke av oppsparte midler

Jeg viser til brev fra arbeids- og sosialkomiteen 25. november 2022 med anmodning om min vurdering av representantforslag 43 S (2022–2023) fra stortingsrepresentantene M. Kristjánsson, S. Aydar og T.D. Lund.

Representantene har fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav gjeninnfører en forenklet veileder for behandling av saker om økonomisk stønad, tilsvarende den som gjaldt fram til 30. juni 2022.

Arbeids- og velferdsdirektoratets midlertidige veileder under koronapandemien ble utarbeidet som et virkemiddel først og fremst for å redusere arbeidsbelastningen i NAV-kontoret og fortsatt gi forsvarlige tjenester i situasjonen som gjaldt da. I veilederen ble det gitt en del anbefalinger, eksempelvis knyttet til smittevern, som vil være feil signal i dagens situasjon. Jeg har derfor ikke vurdert det som aktuelt å gjeninnføre den samme veilederen.

Sosialtjenesteloven gir et vidt rom for å utøve skjønn og plikt til å foreta konkrete og individuelle vurderinger av behovene til enkeltmennesker som nå står i en vanskelig økonomisk situasjon. Økonomisk sosialhjelp skal sikre et forsvarlig livsopphold. NAV-kontoret har både rett og plikt til å utøve skjønn ved vurderingen av hva som utgjør et forsvarlig livsopphold. Livsoppholdsbegrepet er et dynamisk begrep, som må tilpasses samfunnsforholdene. Stønadene skal utmåles med bakgrunn i den enkeltes faktiske behov,

og NAV-kontoret skal utrede hjelpebehovet i samarbeid med vedkommende. Dette er ikke minst viktig i den ekstraordinære situasjonen vi nå befinner oss i. Arbeids- og velferdsdirektoratets rundskriv til loven beskriver rommet for å bruke skjønn og understøtter kommunenes forvaltning av sosialtjenesteloven.

Det er viktig for meg å være sikker på at alle ansatte i NAV-kontorene er trygge på handlingsrommet de har til å vurdere hver enkelt søknad om økonomisk sosialhjelp. For å tydeliggjøre dette har Arbeids- og velferdsdirektoratet i samarbeid med mitt departement utarbeidet en ny veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, og som tar utgangspunkt i dagens situasjon med økte levekostnader. Jeg har også sendt brev til kommunene for å minne om handlingsrommet og at hver sak skal vurderes konkret. Veilederen underbygger dette og er et praktisk hjelpemiddel for NAV-kontorene. Anbefalingene i veilederen ligger innenfor dagens regelverk. Regjeringen kan ikke gi pålegg til kommunene gjennom en veileder. Det som er viktig, er at alle får riktig hjelp og de tjenestene de har krav på etter loven fra kommunene.

Forslagsstillerne viser til at NAV-kontorene i veilederen som ble gitt under koronapandemien blant annet ble oppfordret til å være mer tilbakeholdne med å stille vilkår om salg av bolig, bil eller andre verdigjenstander. Som følge av ekstreme mat- og strømpriser og økende rente vises det til at det stadig er flere som opplever en økonomisk krise, og at det etter forslagsstillernes syn derfor er nødvendig å gjeninnføre veilederen som gjaldt fram til 30. juni 2022 for behandling av saker om økonomisk stønad.

Økonomisk sosialhjelp er det siste økonomiske sikkerhetsnettet i Norge. Det betyr at den som får sosialhjelp i utgangspunktet først må bruke sine egne midler til å dekke utgifter til sitt livsopphold. NAV-kontoret må likevel vurdere konkret, i hver sak, om egne midler skal tas med i stønadsberegningen. Også i denne sammenheng skal NAV-kontorene bruke skjønn. Det er heller ikke slik at NAV-kontoret automatisk skal stille krav om salg av gjenstander for å innvilge sosialhjelp. Alle som kommer til NAV for å få hjelp skal få en individuell og skjønnsmessig vurdering av sin situasjon og sitt behov. I den nye veilederen gis det blant annet en anbefaling til NAV-kontorene om å være tilbakeholdne med å stille vilkår om salg av eiendeler dersom hjelpebehovet er kortvarig.

Jeg vil understreke at frivillige organisasjoner gjør en svært viktig jobb, og deres tilbud kan være et godt supplement til det offentlige tilbudet. Jeg er likevel opptatt av at det er det offentliges ansvar å hjelpe folk som har behov for det. Det er viktig at folk er kjent med tilbudet, og ved behov benytter seg av NAV-kontorenes tjenester. NAV har kompetanse og erfaring med å hjelpe folk som er i en vanskelig livssituasjon.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Marte Mjøs Persen". The signature is written in a cursive style with a large initial 'M' and 'P'.

Marte Mjøs Persen